

כאשר הוזהרו אותו כי הדבר עלול לפגוע בסיכויי להיבחר בעוד שלוש וחצי שנים, התפרץ: "מה הם חושבים? שמישהו יזכור בעוד ארבע שנים מה שאני עושה עכשיו?" הדבר רק השפיע עליו עוד יותר להשתדל לסיים את פעולתו למען חיסול הכיכסוף במרחב.

היהודי שמאחורי ניכסון

ה איש המנצח על פעולה זו הוא יהודי — ואין הוא חסיד המימסד היהודי האמריקאי. ה אביו היה עסקן של אגודת ישראל, והוא עצמו נשא אישה נוצרית. הנרי קיסינג'ר הוא אישיות, איש ההלכה המדינית, הוא קרוב יותר ליריבו של ניכסון, גלסון רוקספר, מאשר לניכסון. בעבר מתח ביקורת חריפה על מדיניות ארצות-הברית, וזה בהערכה מירבית בחוגים המדיניים הרציניים. עם היבחרו, בחר ניכסון בקיסינג'ר כאיש-אמונו בשטח המדיני. קיסינג'ר הקים בבית הלבן מעין "משרד-חוץ" זוטא. הוא לקח את כל האנשים הצעירים

את-

אורי אבנרי

והמבריקים ממשרד-החוץ הרשמי, צירף אותם למטהו, הכולל כ-80 איש. הוא הקיבץ עתה את המדיניות, בעוד שרוג'רס ומשרדו אינם אלא מנגנון מבצע. איש-אמונו של קיסינג'ר בענייני המרחב הוא צ'ארלס יוסט. היה זה קיסינג'ר שהביא את יוסט לתפקידו החדש — שר בממשלה וראש המשלחת באו"ם. לפני כן היה יוסט יועץ לענייני המרחב במסד פרטי הקרוי "המועצה ליחסי חוץ", ברחוב 68 בניו-יורק. קיסינג'ר היה נשיא המוסד הזה.

כך נוצר המשולש ניכסון-קיסינג'ר-יוסט, שמנוי וגמור עימו להביא להסדר מטעם ארבע המעצמות במרחב, תוך זמן קצר ביותר. קיסינג'ר הוא המוח המדריך, יוסט באו"ם ורוג'רס במשרד-החוץ הם המבצעים וניכסון הוא הנותן לכל זה את הגיבוי המוחלט.

הוא ידע כמובן שבכך הוא קורא תגר על העוצמה המקובצת של יהודי ארצות-הברית. גם ממשלת-ישראל, שמנוי עימה לסכל יוזמה זו במכל מחיר, סומכת על עוצמה זו. השאלה המכרעת, ברגע זה, היא, איפוא: האם יתגייסו יהודי ארץ-ישראל להכרית במלוא עוצמתם נגד יוזמת המעצמות? ניכסון ועוזריו מאמינים: לא. ממשלת-ישראל מקהה: כן. מי צודק?

ניכסון
נגד
היהודים
?

NIXON ADMINISTRATION

על זה ידברו ההתנגשות הצפויה בין ישראל וארצות-הברית שתעמיד את יהודי אמריקה בפני מיבחן חסר תקדים

בשבועות האחרונים אירעו כמה מאורעות שגרמו גם בירושלים לעידעור המושגים המקובלים לגבי יהודי ארצות-הברית. במרכזם עמדו שלושה אישים שונים:

● **פידרס קלוצניק**, איש זה היה נשיא בני ברית, ושגריר ארצות-הברית באו"ם. ב-11 באפריל פירסם בעיתון היהודי ג'ואיש פופס מאמר סנסציוני, אף שכתב בלשון עדינה, ותוך יחס כבוד לממשלת-ישראל, גינה קלוצניק בחריפות את יחס ישראל ליוזמת ארבע המעצמות, קרא לו "פשע כלפי הדורות הבאים".

הוא הציע לישראל להתייחס ליוזמת המעצמות בחיוב עקרוני, טען שאפילו ההסדר הרעוע של 1957, (שהוא היה אחד הפעילים למענו), נתן לישראל שלום שנמשך 10 שנים. הפעם, אמר, יהיה ההסדר הרבה יותר משוכלל ויציב, כי כל הצדדים למדו מן הניסיון.

● **מכס פישר**, זהו נשיא המגזית היהודית המאוחדת, "היהודי של ניכסון", שנתמנה בימים האחרונים עלידי ניכסון כיו"ר ועדה חשובה מטעם המימשל. פישר יצא בהכרזה: בה הביע "צער עמוק" על הגישה השלילית של יהודי ארה"ב ליוזמת ממשלת-ניכסון.

● **ד"ר נחום גולדמן**, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, שהיה במשך שנים רבות נשיא ההסתדרות הציונית, הוא אחד המחזות המבריקים בצמרת הציונית, ואחד הידענים הגדולים במצב יהודי אמריקה. הוא יעץ לראשי ישראל להתייחס בחיוב ליוזמת המעצמות,

לא פני כמה שבועות נעשה מעשה שיועז את צמרת יהודי ארצות-הברית — אם כי לא ניתן לו פירסום מחוץ לחוגים סגורים.

"מועדון הנשיאים" — המוסד העליון של היהדות האמריקאית המאורגנת, הכולל את נשיאי כמעט כל האירגונים היהודיים החשובים — החליט לשגר משלחת לנשיא ניכסון, כדי להזהיר אותו מפני מדיניות "ההסדר הכפוי".

הנשיא ניכסון סירב לקבל את המשלחת. הוא היפנה אותה אל שר החוץ, ויליאם רוג'רס.

המשלחת שהתייצבה בפני שר-החוץ היתה מורכבת מלא פחות מאשר 22 נשיאים. זה העיד על החשיבות שהם ייחסו לשיחה — וגם על אייכולתה של היהדות האמריקאית להתלכד מאחורי הנהגה מצומצמת ויעילה.

רוג'רס קיבל את המשלחת. אבל במקום להקשיב לדבריה, הטית בפניה דברים קשים ביותר. הוא האשים אותם בכך שאין להם אמון בממשלה החוקית של מולדתם, שהם משמיצים אותה בלי כל סיבה, שהם מזלזלים במאמציה של הממשלה לפעול למען האינטרסים האמיתיים של ישראל.

ואז — כעבור חצי שעה — קרה דבר שהוא חסר תקדים בכל ההיסטוריה הארוכה של יהדות ארצות-הברית.

שר-החוץ קם, הסתכל בשעון ואמר שהוא עסוק. הוא יעץ לאורחיו להמשיך בשיחה עם אחד הסגנים — יוסט סיסקו, עוזר שר-החוץ.*

מעולם לא קרה ששר-חוץ אמריקאי יתייחס בזלזול מופגן כזה לנציגים הרשמיים של יהודי ארצות-הברית. מצד רוג'רס זוהי מחזה חמורה בימוחה, כי הוא ידוע כאדם נוח.

ניכסון מגנה את היהודים

ת קרית זו לא היתה גורמת לבהלה כה רבה, לולא היתה רק תוספת קטנה להערכות הרחוחות מזה כמה שבועות בצמרת היהודית האמריקאית.

הערכות אלה ניוזנות משמעות מבהילות על הטון החדש השורר בבית הלבן.

איש אינו טוען כי הנשיא ריצ'ארד ניכסון הוא אנטי-שמי. אבל נודע כי ניכסון מתבסס בכעס, בהתמרמרות ובחריפות על יהודי ארצות-הברית.

ניכסון ידוע כי המוני היהודים הצביעו בעד יריבו, יוברט האמפריי. אולם לא זהו הגורם העיקרי לטינתו הגוברת של הנשיא כלפי יהודי אמריקה — סינה

שאניה מופנית, אגב, נגד ישראל. הנשיא מבדיל בין שני הגורמים. מייד עם היבחרו של ניכסון, כשאך נודעו הרמזים הראשונים על פעילותו למען הסדר

מטעם המעצמות במיזרח התיכון, התחיל הציבור היהודי המאורגן, בהשראת משרד-החוץ הישראלי, להפעיל לחץ בשיטות המקובלות. חברי-קונגרס, עיתונאים ושאר כל-ישרת מנוסים,

הופעלו כדי להכריח את הממשלה החדשה לפעול לפי קו ממשלת-ישראל.

הדבר הרגין את ניכסון. ההתקפה באה עוד לפני שהתגבשה תוכנית ההסדר של המעצמות — ולדעתו לא נתנו לו שאנס להוכיח את עצמו. הוא האמין כי הוא פועל למען

האינטרס העליון של ארצות-הברית, ובייחוד למען מניעת מלחמת-עולם גרעינית וחסיל מלחמת ויאט-נאם. ההתקפות עליו מצד אורחים אמריקאיים, בני הדת היהודית נראו לו

כהעדפת האינטרס של מדינה זרה על אינטרס אמריקאי חיוני.

הוא לא הסתיר דיעה זו. כל מי שבא במגע עם הבית הלבן, ידע כי הנשיא משתמש בכיטויים חריפים מאוד כדברו על אורחיו היהודיים.

אבא אבן בפני ועידת המנהיגים של היהודים בירושלים

* חלק ממאורע זה הודלף לשבועון טיים. לפי גרסה זו, התרגז רוג'רס כשאחד הנשיאים אמר לו: "אתה לא תוכל לרמות אותנו!"